

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 1/03 om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen

Forsvarsministerens redegørelse af 17. februar 2004

Undervisningsministerens redegørelse af 20. februar 2004

Forsvarsministerens redegørelse

1. Det fremgår af forsvarsministerens redegørelse, at ministeriet ikke har kommentarer til beretningens indhold og konklusioner eller til statsrevisorernes bemærkninger.

Ministeren oplyser, at forsvaret siden indgåelse af en samarbejdsaftale med SAS i juli 2000 har været repræsenteret ved en tilforordnet repræsentant i Luftfartsskolens bestyrelse og senere i TEC's bestyrelse. Det fremgår af beretningen, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt bestyrelsen har levet op til sit ansvar i forhold til loven, vedtægter mv. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at den tilforordnede repræsentant ikke indgår som en stemmeberettiget del af skolens bestyrelse.

Jeg har ikke bemærkninger til forsvarsministerens redegørelse.

Undervisningsministerens redegørelse

2. Ministeren har som bilag til sin redegørelse fremsendt en intern juridisk redegørelse af 20. februar 2004, der er udarbejdet med henblik på at følge op internt i ministeriet på beretningen og statsrevisorernes bemærkninger. Ministeren forholder sig i ministerredegørelsen primært til spørgsmålene om opfølgning dels i forhold til den daværende bestyrelse og ledelse ved Luftfartsskolen, dels internt i ministeriet, idet ministeren i øvrigt henviser statsrevisorerne til indholdet i et talepapir fra et samråd i Finansudvalget den 19. november 2003. I dette talepapir omtales tillige et talepapir fra et samråd i Uddannelsesudvalget den 20. oktober 2003.

Jeg finder principielt, at ministerens stillingtagen til de rejste problemstillinger bør fremgå af ministerredegørelsen i henhold til rigsrevisorloven, men jeg har dog gennemgået og vurderet, om der i ministerredegørelsen og de supplerende papirer er taget klar stilling til statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger.

Luftfartsskolens virksomhed

3. Ministeren anfører, at Undervisningsministeriet har anmodet Kammeradvokaten om at undersøge, om der er grundlag for, at en eller flere personer i Luftfartsskolens daværende bestyrelse og ledelse erstatningsretligt kan søges draget til ansvar.

Undersøgelsen er endnu ikke afsluttet, og ministeren vil efterfølgende fremsende en supplerende redegørelse til ministerredegørelsen.

Jeg finder ministerens foreløbige skridt tilfredsstillende.

4. Det fremgår af ministerredegørelsen, at TEC har oplyst over for Undervisningsministeriet, at skolen er ved at afhænde pilotuddannelsen, og at en endelig afklaring heraf vil være på plads medio marts måned 2004. Ministeren vil derfor i en supplerende redegørelse tillige fremsende en orientering til statsrevisorerne om resultatet heraf.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

5. Ministeren har oplyst, at Konkurrencerådet den 26. november 2003 har afgjort, at Luftfartsskolen har modtaget konkurrenceforvridende offentlig støtte fra Undervisningsministeriet og Forsvarsministeriet, men at støtten er lovlig i medfør af anden lovgivning end konkurrenceloven.

Konkurrencerådet har samtidig afgjort, at der ikke er sket krydssubsidiering mellem den offentligt finansierede flymekanikeruddannelse og pilotuddannelsen eller mellem TEC og Luftfartsskolen.

Som anført i beretningen henhører disse spørgsmål under konkurrencemyndighederne, og giver mig derfor ikke anledning til bemærkninger.

Undervisningsministeriets tilsyn

6. Det fremgår af statsrevisorernes bemærkninger til beretningen, at Luftfartsskolens økonomi på alle væsentlige områder har udviklet sig utilfredsstillende i perioden 1997-2002, og at der på skolen samtidig var en lang række kritisable forhold og problemer, som Undervisningsministeriet blev gjort opmærksom på, men som ministeriet ikke fulgte op på i tide.

Ministeren har i sin redegørelse fuldt tilsluttet sig denne bemærkning vedrørende Luftfartsskolen. Hvorvidt ministeren fuldt kan tilslutte sig statsrevisorernes bemærkninger til Undervisningsministeriets manglende opfølgning kan derimod ikke direkte udledes af ministerredegørelsen. Jeg savner derfor ministerens klare tilkendegivelse herom.

7. Undervisningsministeren har i den juridiske redegørelse behandlet spørgsmålet om ministeransvar og ansvar for ministeriets embedsmænd.

Med hensyn til ansvaret for embedsmænd i ministeriet oplyser ministeren i ministerredegørelsen, at hun som minister må tage resultatet af den juridiske undersøgelse og vurdering til efterretning, men en endelig stillingtagen afventer Kammeradvokatens undersøgelse.

Rigsrevisionens undersøgelse har omfattet forvaltningen af tilsynsopgaver og har ikke haft til formål at placere ansvar. Jeg har derfor ikke bemærkninger til denne del af redegørelsen.

Jeg har dog noteret mig, at ministeren i sin redegørelse under omtalen af statsrevisorernes påtale af ministerens passivitet og mangel på konsekvens henviser til § 54 i Folketingets Forretningsorden. Denne bestemmelse omhandler procedurer vedrørende undersøgelse af ministerens eventuelle retlige ansvar. Imidlertid vedrører statsrevisorernes bemærkninger ministerens tilsyn, hvilket ministeren derfor skal tage stilling til i sin redegørelse.

8. Den juridiske redegørelse indeholder tillige ministerens opfattelse af rummeligheden af skønnet ved tilsynet.

Det fremhæves, at udøvelse af skøn ved tilsynet giver ministeren en ganske vidtgående margin ud fra en afvejning af uddannelsespolitiske hensyn over for efter omstændighederne modsatrettede hensyn.

Jeg forstår ministerens redegørelse således, at etablering af et skærpet tilsyn efter ministerens opfattelse kan være uforeneligt med uddannelsespolitiske hensyn. Jeg er ikke enig heri, da formålet med etablering af et skærpet tilsyn netop er at sikre gennemførelsen af uddannelser og videreførelse af institutioner, og jeg finder fortsat, at hensynet til en eventuel fusion og pilotuddannelsens usikre fremtid ikke burde have afholdt ministeriet fra at etablere et skærpet tilsyn.

Jeg savner en klar stillingtagen fra ministeren hertil samt til statsrevisorernes bemærkninger om, at det i den aktuelle sag var en skærpende omstændighed, at ministeriets passivitet til dels skyldtes hensynet til fusionsplanerne, hvorved Luftfartsskolens problemer også fik konsekvenser for de andre erhvervsskoler i TEC.

9. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at ministeriet skulle etablere en sanktionspolitik, som klart afspejler de sanktioner, ministeriet vil iværksætte for konkrete overtrædelser.

Rigsrevisionen kan konstatere, at ministeriet ikke har taget stilling til indførelse af en sanktionspolitik. Jeg er fortsat af den opfattelse, at ministeriet bør etablere en sanktionspolitik i overensstemmelse med mine bemærkninger i beretningen, pkt. 188-195.

10. Statsrevisorerne har påtalt, at ministeriets planer om et nyt tilsyn ikke kan forebygge en tilsvarende sag i fremtiden, medmindre ministeriet udviser den fornødne vilje til at reagere.

Ministeren har ifølge talepapiret fra samrådet i Folketingets Finansudvalg indskærpet og understreget, at ministeriets øverste ledelse bør udvise den fornødne vilje til at reagere, så forholdene hurtigt kan afdækkes og udbedres. Jeg savner oplysning i ministerredøgørelsen om, hvordan beslutningen konkret skal udmøntes.

11. I beretningen vurderede Rigsrevisionen, at ministeriets sagsbehandling vedrørende Luftfartsskolen ikke var i overensstemmelse med god sagsbehandling, bl.a. fordi sagsdokumentationen var mangelfuld.

Ministeren tilkendegiver i redegørelsen, at der nu er iværksat en række tiltag for at stramme op på de administrative procedurer i den almindelige ekspedition af sager, herunder journaliseringsdisciplinen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har iværksat disse tiltag.

Sammenfattende bemærkninger

12. Det er min vurdering, at ministerredegørelsen i al væsentlighed har fokuseret på spørgsmålet om en opfølgning internt i ministeriet, hvilket har resulteret i den juridiske redegørelse om en mulig ansvarsplacering. Rigsrevisionens undersøgelse har omfattet forvaltningen af tilsynsopgaver og har ikke haft til formål at placere ansvar. Jeg har derfor ikke bemærkninger til denne del af redegørelsen.

Ministeren vil på baggrund af bl.a. Kammeradvokatens undersøgelse af Luftfartsskolen, der forventes afsluttet i april 2004, afgive en supplerende ministerredegørelse til statsrevisorerne.

13. Umiddelbart vurderer jeg ud fra det samlede materiale, at der mangler klare konklusioner i forhold til flere af de problemstillinger, der er rejst af statsrevisorerne og Rigsrevisionen.

Ministeren bør derfor i en ny redegørelse tage klar stilling til:

- En samlet og endelig vurdering af Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen i undersøgelsesperioden, jf. pkt. 6.
- Udøvelse af ministeriets skøn ved tilsyn med nødlidende institutioner, sammenhæng med skærpet tilsyn samt ministeriets medvirken til afklaring af problemer, før nødlidende institutioner indgår i fusioner, jf. pkt.8.
- Ministerens konkrete tiltag til sikring af, at ministeriets ledelse fremover udviser den fornødne vilje til at reagere i lignende sager, jf. pkt.10.
- En vurdering af Rigsrevisionens forslag om etablering af en sanktionspolitik og videre udvikling af kompetencerne i ministeriet, jf. pkt. 9.

- Endelig ønsker Rigsrevisionen en status for etableringen af det nye tilsyn, herunder om denne sag har givet anledning til tilretninger i tilrettelæggelsen af tilsynet.

14. Når ministerens nye redegørelse foreligger, vil jeg foretage en samlet vurdering af ministerens initiativer i et nyt notat til statsrevisorerne.

Henrik Otbo